

Vergaderjaar 1984–1985

18826 (R 1275)

Wijziging van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, houdende losmaking van Aruba uit het Staatsverband van de Nederlandse Antillen

Nr. 4

Vergelijkend overzicht van de artikelen volgens het voorstel van rijkswet en volgens het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden naar de tekst van 1975

WIJZIGINGSVOORSTELLEN

Preambule

Nederland, de Nederlandse Antillen en Aruba, constaterende dat Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen in 1954 uit vrije wil hebben verklaard in het Koninkrijk der Nederlanden een nieuwe rechtsorde te aanvaarden, waarin zij de eigen belangen zelfstandig behartigen en op voet van gelijkwaardigheid de gemeenschappelijke belangen verzorgen en wederkerig bijstand verlenen, en hebben besloten in gemeen overleg het Statuut voor het Koninkrijk vast te stellen;

constaterende dat de statutaire band met Suriname is beëindigd met ingang van 25 november 1975 door wijziging van het Statuut bij rijkswet van 22 november 1975, Stb. 617, PbNA 233;

overwegende dat Aruba uit vrije wil heeft verklaard deze rechtsorde als land te aanvaarden voor een overgangperiode naar de onafhankelijkheid;

hebben besloten in gemeen overleg het Statuut voor het Koninkrijk als volgt nader vast te stellen.

Par. 1. Algemene bepalingen*Artikel 2, tweede lid, eerste volzin*

2. De Koning wordt in de Nederlandse Antillen en Aruba vertegenwoordigd door de Gouverneur.

OORSPRONKELIJKE TEKST

Preambule

Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen, overwegende dat zij uit vrije wil verklaard hebben in het Koninkrijk der Nederlanden een nieuwe rechtsorde te aanvaarden, waarin zij de eigen belangen zelfstandig behartigen en op voet van gelijkwaardigheid de gemeenschappelijke belangen verzorgen en wederkerig bijstand verlenen, hebben besloten in gemeen overleg het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden als volgt vast te stellen.

Artikel 2, tweede lid, eerste volzin

2. De Koning wordt in Suriname en de Nederlandse Antillen vertegenwoordigd door de Gouverneur.

Par. 2. De behartiging van de aangelegenheden van het Koninkrijk

Artikel 6, eerste lid

1. De aangelegenheden van het Koninkrijk worden in samenwerking van Nederland, de Nederlandse Antillen en Aruba behartigd overeenkomstig de navolgende bepalingen.

Artikel 7

De Raad van Ministers van het Koninkrijk is samengesteld uit de door de Koning benoemde Ministers en de door de Regering van de Nederlandse Antillen, onderscheidenlijk van Aruba benoemde Gevolmachtigde Minister.

Artikel 9, eerste lid

1. De Gevolmachtigde Minister legt, alvorens zijn betrekking te aanvaarden, in handen van de Gouverneur een eed of belofte van trouw aan de Koning en het Statuut af. Het formulier voor de eed of belofte wordt vastgesteld bij algemene maatregel van Rijksbestuur.

Artikel 9, tweede lid

2. In Nederland vertoevende, legt de Gevolmachtigde Minister de eed of belofte af in handen van de Koning.

Artikel 10, tweede lid

2. De Regeringen van de Nederlandse Antillen en Aruba zijn ieder gerechtigd – indien een bepaald onderwerp haar daartoe aanleiding geeft – naast de Gevolmachtigde Minister tevens een Minister met raadgevende stem te doen deelnemen aan het in het vorige lid bedoelde overleg.

Artikel 11, eerste lid

1. Voorstellen tot verandering in de Grondwet, houdende bepalingen betreffende aangelegenheden van het Koninkrijk, raken de Nederlandse Antillen en Aruba.

Artikel 11, tweede lid

2. Ten aanzien van de defensie wordt aangenomen, dat de defensie van het grondgebied van de Nederlandse Antillen, onderscheidenlijk dat van Aruba, zomede overeenkomsten of afspraken betreffende een gebied, dat tot hun belangensfeer behoort, de Nederlandse Antillen, onderscheidenlijk Aruba raken.

Artikel 6, eerste lid

1. De aangelegenheden van het Koninkrijk worden in samenwerking van Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen behartigd overeenkomstig de navolgende bepalingen.

Artikel 7

De Raad van Ministers van het Koninkrijk is samengesteld uit de door de Koning benoemde Ministers en de door de Regering van Suriname, onderscheidenlijk van de Nederlandse Antillen benoemde Gevolmachtigde Minister.

Artikel 9, eerste lid

1. De Gevolmachtigde Minister legt, alvorens zijn betrekking te aanvaarden, in handen van de Gouverneur een eed van trouw aan de Koning en het Statuut af. Het eedformulier wordt vastgesteld bij algemene maatregel van Rijksbestuur.

Artikel 9, tweede lid

2. In Nederland vertoevende, legt de Gevolmachtigde Minister de eed af in handen van de Koning.

Artikel 10, tweede lid

2. De Regeringen van Suriname en de Nederlandse Antillen zijn ieder gerechtigd – indien een bepaald onderwerp haar daartoe aanleiding geeft – naast de Gevolmachtigde Minister tevens een Minister met raadgevende stem te doen deelnemen aan het in het vorige lid bedoelde overleg.

Artikel 11, eerste lid

1. Voorstellen tot verandering in de Grondwet, houdende bepalingen betreffende aangelegenheden van het Koninkrijk, raken Suriname en de Nederlandse Antillen.

Artikel 11, tweede lid

2. Ten aanzien van de defensie wordt aangenomen, dat de defensie van het grondgebied van Suriname, onderscheidenlijk dat van de Nederlandse Antillen, zomede overeenkomsten of afspraken betreffende een gebied, dat tot hun belangensfeer behoort, Suriname, onderscheidenlijk de Nederlandse Antillen raken.

Artikel 11, derde lid

3. Ten aanzien van de buitenlandse betrekkingen wordt aangenomen, dat buitenlandse betrekkingen, wanneer belangen van de Nederlandse Antillen, onderscheidenlijk van Aruba in het bijzonder daarbij betrokken zijn, dan wel wanneer de voorziening daarin gewichtige gevolgen voor deze belangen kan hebben, de Nederlandse Antillen, onderscheidenlijk Aruba raken.

Artikel 11, vierde lid

4. De vaststelling van de bijdrage in de kosten, bedoeld in artikel 35, raakt de Nederlandse Antillen, onderscheidenlijk Aruba.

Artikel 11, vijfde lid

5. Voorstellen tot naturalisatie worden geacht de Nederlandse Antillen en Aruba slechts te raken, indien het personen betreft, die woonachtig zijn in het betrokken land.

Artikel 11, zesde lid

6. De Regering van de Nederlandse Antillen, onderscheidenlijk van Aruba, kan aangeven, welke aangelegenheden van het Koninkrijk, behalve die, in het eerste tot en met het vierde lid genoemd, haar land raken.

Artikel 12, eerste lid

1. Indien de Gevolmachtigde Minister van de Nederlandse Antillen, onderscheidenlijk van Aruba, onder aanwijzing van de gronden, waarop hij ernstige benadeling van zijn land verwacht, heeft verklaard, dat zijn land niet ware te binden aan een voorgenomen voorziening, houdende algemeen bindende regelen, kan de voorziening niet in dier voege, dat zij in het betrokken land geldt, worden vastgesteld, tenzij de verbondenheid van het land in het Koninkrijk zich daartegen verzet.

Artikel 12, tweede lid

2. Indien de Gevolmachtigde Minister van de Nederlandse Antillen, onderscheidenlijk van Aruba, ernstig bezwaar heeft tegen het aanvankelijk oordeel van de Raad van Ministers over de eis van gebondenheid, bedoeld in het eerste lid, dan wel over enige andere aangelegenheid, aan de behandeling waarvan hij heeft deelgenomen, wordt op zijn verzoek het overleg, zo nodig met inachtneming van een daartoe door de Raad van Ministers te bepalen termijn, voortgezet.

Artikel 13, tweede lid, eerste volzin

2. Indien de Regering van de Nederlandse Antillen, onderscheidenlijk van Aruba, de wens daartoe te

Artikel 11, derde lid

3. Ten aanzien van de buitenlandse betrekkingen wordt aangenomen, dat buitenlandse betrekkingen, wanneer belangen van Suriname, onderscheidenlijk van de Nederlandse Antillen in het bijzonder daarbij betrokken zijn, dan wel wanneer de voorziening daarin gewichtige gevolgen voor deze belangen kan hebben, Suriname, onderscheidenlijk de Nederlandse Antillen raken.

Artikel 11, vierde lid

4. De vaststelling van de bijdrage in de kosten, bedoeld in artikel 35, raakt Suriname, onderscheidenlijk de Nederlandse Antillen.

Artikel 11, vijfde lid

5. Voorstellen tot naturalisatie worden geacht Suriname en de Nederlandse Antillen slechts te raken, indien het personen betreft, die woonachtig zijn in het betrokken land.

Artikel 11, zesde lid

6. De Regering van Suriname, onderscheidenlijk van de Nederlandse Antillen, kan aangeven, welke aangelegenheden van het Koninkrijk, behalve die, in het eerste tot en met het vierde lid genoemd, haar land raken.

Artikel 12, eerste lid

1. Indien de Gevolmachtigde Minister van Suriname, onderscheidenlijk van de Nederlandse Antillen, onder aanwijzing van de gronden, waarop hij ernstige benadeling van zijn land verwacht, heeft verklaard, dat zijn land niet ware te binden aan een voorgenomen voorziening, houdende algemeen bindende regelen, kan de voorziening niet in dier voege, dat zij in het betrokken land geldt, worden vastgesteld, tenzij de verbondenheid van het land in het Koninkrijk zich daartegen verzet.

Artikel 12, tweede lid

2. Indien de Gevolmachtigde Minister van Suriname, onderscheidenlijk van de Nederlandse Antillen, ernstig bezwaar heeft tegen het aanvankelijk oordeel van de Raad van Ministers over de eis van gebondenheid, bedoeld in het eerste lid, dan wel over enige andere aangelegenheid, aan de behandeling waarvan hij heeft deelgenomen, wordt op zijn verzoek het overleg, zo nodig met inachtneming van een daartoe door de Raad van Ministers te bepalen termijn, voortgezet.

Artikel 13, tweede lid, eerste volzin

2. Indien de Regering van Suriname, onderscheidenlijk van de Nederlandse Antillen, de wens daartoe te

kennen geeft, benoemt de Koning voor de Nederlandse Antillen, onderscheidenlijk Aruba, in de Raad van State een lid, wiens benoeming geschiedt in overeenstemming met de Regering van het betrokken land.

Artikel 13, derde lid

3. De Staatsraad voor de Nederlandse Antillen, onderscheidenlijk voor Aruba, neemt deel aan de werkzaamheden van de Raad van State ingeval de Raad of een afdeling van de Raad wordt gehoord over ontwerpen van Rijkswetten en algemene maatregelen van Rijksbestuur, die in de Nederlandse Antillen, onderscheidenlijk Aruba, zullen gelden, of over andere aangelegenheden, die overeenkomstig artikel 11 de Nederlandse Antillen, onderscheidenlijk Aruba raken.

Artikel 13, vierde lid

4. Bij algemene maatregel van Rijksbestuur kunnen ten opzichte van genoemde Staatsraden voorschriften worden vastgesteld, welke afwijken van de bepalingen van de Wet op de Raad van State.

Artikel 14, derde lid

3. Regelen omtrent aangelegenheden van het Koninkrijk, welke noch in de Nederlandse Antillen, noch in Aruba gelden, worden bij wet of algemene maatregel van bestuur vastgesteld.

Artikel 14, vierde lid

4. Naturalisatie van personen, die woonachtig zijn in de Nederlandse Antillen of Aruba, geschiedt bij of krachtens de Rijkswet.

Artikel 15, eerste lid

1. De Koning zendt een ontwerp van Rijkswet gelijktijdig met de indiening bij de Staten-Generaal aan de vertegenwoordigende lichamen van de Nederlandse Antillen en Aruba.

Artikel 15, tweede lid

2. Bij een voordracht tot een voorstel van Rijkswet, uitgaande van de Staten-Generaal, geschiedt de toezending van dat voorstel door de Tweede Kamer terstond nadat het bij de kamer aanhangig is gemaakt.

Artikel 15, derde lid

3. De Gevolmachtigde Minister van de Nederlandse Antillen, onderscheidenlijk van Aruba, is bevoegd aan de Tweede Kamer voor te stellen een voordracht tot een voorstel van Rijkswet te doen.

kennen geeft, benoemt de Koning voor Suriname, onderscheidenlijk de Nederlandse Antillen, in de Raad van State een lid, wiens benoeming geschiedt in overeenstemming met de Regering van het betrokken land.

Artikel 13, derde lid

3. De Staatsraad voor Suriname, onderscheidenlijk voor de Nederlandse Antillen, neemt deel aan de werkzaamheden van de Raad van State ingeval de Raad of een afdeling van de Raad wordt gehoord over ontwerpen van Rijkswetten en algemene maatregelen van Rijksbestuur, die in Suriname, onderscheidenlijk de Nederlandse Antillen, zullen gelden, of over andere aangelegenheden, die overeenkomstig artikel 11 Suriname, onderscheidenlijk de Nederlandse Antillen raken.

Artikel 13, vierde lid

4. Bij algemene maatregel van Rijksbestuur kunnen ten opzichte van genoemde Staatsraden voorschriften worden vastgesteld, welke afwijken van de bepalingen van de wet van 21 december 1861 (Stb. 129).

Artikel 14, derde lid

3. Regelen omtrent aangelegenheden van het Koninkrijk, welke noch in Suriname, noch in de Nederlandse Antillen gelden, worden bij wet of algemene maatregel van bestuur vastgesteld.

Artikel 14, vierde lid

4. Naturalisatie van personen, die woonachtig zijn in Suriname of de Nederlandse Antillen, geschiedt bij of krachtens de Rijkswet.

Artikel 15, eerste lid

1. De Koning zendt een ontwerp van Rijkswet gelijktijdig met de indiening bij de Staten-Generaal aan de vertegenwoordigende lichamen van Suriname en de Nederlandse Antillen.

Artikel 15, tweede lid

2. Bij een voordracht tot een voorstel van Rijkswet, uitgaande van de Staten-Generaal, geschiedt de toezending van het voorstel door de Kamer voordat de behandeling in de afdelingen plaats vindt.

Artikel 15, derde lid

3. De Gevolmachtigde Minister van Suriname, onderscheidenlijk van de Nederlandse Antillen, is bevoegd aan de Tweede Kamer voor te stellen een voordracht tot een voorstel van Rijkswet te doen.

Artikel 21

Indien, na gepleegd overleg met de Gevolmachtigde Ministers van de Nederlandse Antillen en Aruba, in geval van oorlog of in andere bijzondere gevallen, waarin onverwijld moet worden gehandeld, het naar het oordeel van de Koning onmogelijk is het resultaat van het in artikel 16 bedoelde onderzoek af te wachten, kan van de bepaling van dat artikel worden afgeweken.

Artikel 23, eerste lid

1. De rechtsmacht van de Hoge Raad der Nederlanden ten aanzien van rechtszaken in de Nederlandse Antillen, onderscheidenlijk Aruba, wordt geregeld bij Rijkswet.

Artikel 24, eerste lid

1. Overeenkomsten met andere Mogendheden en met volkenrechtelijke organisaties, welke de Nederlandse Antillen, onderscheidenlijk Aruba raken, worden gelijktijdig met de overlegging aan de Staten-Generaal aan het vertegenwoordigende lichaam van de Nederlandse Antillen, onderscheidenlijk van Aruba overgelegd.

Artikel 24, tweede lid

2. Ingeval de overeenkomst ter stilzwijgende goedkeuring aan de Staten-Generaal is overgelegd, kan de Gevolmachtigde Minister binnen de daartoe voor de Kamers der Staten-Generaal gestelde termijn de wens te geven dat de overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen.

Artikel 24, derde lid

3. De voorgaande leden zijn van overeenkomstige toepassing ten aanzien van opzegging van internationale overeenkomsten, het eerste lid met dien verstande, dat van het voornemen tot opzegging mededeling aan het vertegenwoordigende lichaam van de Nederlandse Antillen onderscheidenlijk van Aruba wordt gedaan.

Artikel 25, derde lid

1. Aan internationale economische en financiële overeenkomsten bindt de Koning de Nederlandse Antillen, onderscheidenlijk Aruba, niet, indien de Regering van het land, onder aanwijzing van de gronden, waarop zij van de binding benadeling van het land verwacht, heeft verklaard, dat het land niet dient te worden verbonden.

Artikel 25, tweede lid, eerste volzin

2. Internationale economische en financiële overeenkomsten zegt de Koning voor wat de Neder-

Artikel 21

Indien, na gepleegd overleg met de Gevolmachtigde Ministers van Suriname en Nederlandse Antillen, in geval van oorlog of in andere bijzondere gevallen, waarin onverwijld moet worden gehandeld, het naar het oordeel van de Koning onmogelijk is het resultaat van het in artikel 16 bedoelde onderzoek af te wachten, kan van de bepaling van dat artikel worden afgeweken.

Artikel 23, eerste lid

1. De rechtsmacht van de Hoge Raad der Nederlanden ten aanzien van rechtszaken in Suriname, onderscheidenlijk de Nederlandse Antillen, wordt geregeld bij Rijkswet.

Artikel 24, eerste lid

1. Overeenkomsten met andere Mogendheden en met volkenrechtelijke organisaties, welke Suriname, onderscheidenlijk de Nederlandse Antillen raken, worden gelijktijdig met de overlegging aan de Staten-Generaal aan het vertegenwoordigende lichaam van Suriname, onderscheidenlijk van de Nederlandse Antillen overgelegd.

Artikel 24, tweede lid

2. Ingeval de overeenkomst de goedkeuring van de Staten-Generaal behoeft, kan de Gevolmachtigde Minister binnen de door de Grondwet voor de Kamer der Staten-Generaal gestelde termijn de wens te kennen geven, dat de overeenkomst aan de uitspraak van de Staten-Generaal zal worden onderworpen.

Artikel 24, derde lid

2. De voorgaande leden zijn van overeenkomstige toepassing ten aanzien van opzegging van internationale overeenkomsten, het eerste lid met dien verstande, dat van het voornemen tot opzegging mededeling aan het vertegenwoordigende lichaam van Suriname onderscheidenlijk van de Nederlandse Antillen wordt gedaan.

Artikel 25, eerste lid

1. Aan internationale economische en financiële overeenkomsten bindt de Koning Suriname, onderscheidenlijk de Nederlandse Antillen, niet, indien de Regering van het land, onder aanwijzing van de gronden, waarop zij van de binding benadeling van het land verwacht, heeft verklaard, dat het land niet dient te worden verbonden.

Artikel 25, tweede lid, eerste volzin

2. Internationale economische en financiële overeenkomsten zegt de Koning voor wat Suriname,

landse Antillen, onderscheidenlijk Aruba betreft, niet op, indien de Regering van het land, onder aanwijzing van de gronden, waarop zij van de opzegging benadeling van het land verwacht, heeft verklaard, dat voor het land geen opzegging dient plaats te vinden.

Artikel 26

Indien de Regering van de Nederlandse Antillen, onderscheidenlijk van Aruba, de wens te kennen geeft, dat een internationale economische of financiële overeenkomst wordt aangegaan, welke uitsluitend voor het betrokken land geldt, zal de Regering van het Koninkrijk medewerken tot een zodanige overeenkomst, tenzij de verbondenheid van het land in het Koninkrijk zich daartegen verzet.

Artikel 27, eerste volzin

De Nederlandse Antillen, onderscheidenlijk Aruba worden betrokken in de voorbereiding van overeenkomsten met andere Mogendheden, welke hen overeenkomstig artikel 11 raken.

Artikel 28

Op de voet van door het Koninkrijk aangegane internationale overeenkomsten kunnen de Nederlandse Antillen, onderscheidenlijk Aruba desgewenst als lid tot volkenrechtelijke organisaties toetreden.

Artikel 30, eerste lid

1. De Nederlandse Antillen en Aruba verlenen aan de strijdkrachten, welke zich op hun gebied bevinden, de hulp en bijstand, welke deze in de uitoefening van hun taak behoeven.

Artikel 30, tweede lid

2. Bij landsverordening worden regelen gesteld om te waarborgen, dat de krijgsmacht van het Koninkrijk in de Nederlandse Antillen onderscheidenlijk Aruba haar taak kan vervullen.

Artikel 31, eerste lid

1. Personen, die woonachtig zijn in de Nederlandse Antillen en Aruba, kunnen niet dan bij landsverordening tot dienst in de krijgsmacht dan wel tot burgerdienstplicht worden verplicht.

Artikel 31, tweede lid

2. Aan de Staatsregeling is voorbehouden te bepalen, dat de dienstplichtigen, dienende bij de landmacht, zonder hun toestemming niet dan krachtens een landsverordening naar elders kunnen worden gezonden.

onderscheidenlijk de Nederlandse Antillen betreft, niet op, indien de Regering van het land, onder aanwijzing van de gronden, waarop zij van de opzegging benadeling van het land verwacht, heeft verklaard dat voor het land geen opzegging dient plaats te vinden.

Artikel 26

Indien de Regering van Suriname, onderscheidenlijk van de Nederlandse Antillen, de wens te kennen geeft, dat een internationale economische of financiële overeenkomst wordt aangegaan, welke uitsluitend voor het betrokken land geldt, zal de Regering van het koninkrijk medewerken tot een zodanige overeenkomst, tenzij de verbondenheid van het land in het Koninkrijk zich daartegen verzet.

Artikel 27, eerste volzin

Suriname, onderscheidenlijk de Nederlandse Antillen worden betrokken in de voorbereiding van overeenkomsten met andere Mogendheden, welke hen overeenkomstig artikel 11 raken.

Artikel 28

Op de voet van door het Koninkrijk aangegane internationale overeenkomsten kunnen Suriname, onderscheidenlijk de Nederlandse Antillen desgewenst als lid tot volkenrechtelijke organisaties toetreden.

Artikel 30, eerste lid

1. Suriname en de Nederlandse Antillen verlenen aan de strijdkrachten welke zich op hun gebied bevinden, de hulp en bijstand, welke deze in de uitoefening van hun taak behoeven.

Artikel 30, tweede lid

2. Bij landsverordening worden regelen gesteld om te waarborgen, dat de krijgsmacht van het Koninkrijk in Suriname onderscheidenlijk de Nederlandse Antillen haar taak kan vervullen.

Artikel 31, eerste lid

1. Personen, die woonachtig zijn in Suriname en de Nederlandse Antillen, kunnen niet dan bij landsverordening tot dienst in de krijgsmacht dan wel tot burgerdienstplicht worden verplicht.

Artikel 31, tweede lid

2. Aan de Landsregeling is voorbehouden te bepalen, dat de dienstplichtigen, dienende bij de landmacht, zonder hun toestemming niet dan krachtens een landsverordening naar elders kunnen worden gezonden.

Artikel 32

In de strijdkrachten voor de verdediging van de Nederlandse Antillen, onderscheidenlijk van Aruba, zullen zoveel mogelijk personen, die in deze landen woonachtig zijn, worden opgenomen.

Artikel 35, eerste lid

1. De Nederlandse Antillen en Aruba dragen in overeenstemming met hun draagkracht bij in de kosten, verbonden aan de handhaving van de onafhankelijkheid en de verdediging van het Koninkrijk, zomede in de kosten, verbonden aan de verzorging van andere aangelegenheden van het Koninkrijk, voor zover deze strekt ten gunste van de Nederlandse Antillen, onderscheidenlijk Aruba.

Artikel 35, tweede lid, eerste volzin

2. De in het eerste lid bedoelde bijdrage van de Nederlandse Antillen, onderscheidenlijk van Aruba, wordt door de Raad van Ministers voor een begrotingsjaar of enige achtereenvolgende begrotingsjaren vastgesteld.

Par. 3. Onderlinge bijstand, overleg en samenwerking

Artikel 36

Nederland, de Nederlandse Antillen en Aruba verlenen elkander hulp en bijstand.

Artikel 37, eerste lid, eerste volzin

1. Nederland, de Nederlandse Antillen en Aruba zullen zoveel mogelijk overleg plegen omtrent alle aangelegenheden, waarbij belangen der landen of van twee hunner zijn betrokken.

Artikel 38, eerste lid

1. Nederland, de Nederlandse Antillen en Aruba kunnen onderling regelingen treffen.

Artikel 39, eerste lid

1. Het burgerlijk en handelsrecht, de burgerlijke rechtsvordering, het strafrecht, de strafvordering, het auteursrecht, de industriële eigendom, het notarisambt, zomede bepalingen omtrent maten en gewichten worden in Nederland, de Nederlandse Antillen en Aruba zoveel mogelijk op overeenkomstige wijze geregeld.

Artikel 40

Vonnissen, door de rechter in Nederland, de Nederlandse Antillen of Aruba gewezen, en bevelen, door hem uitgevaardigd, mitsgaders grossen van authentieke akten, aldaar verleden, kunnen in het

Artikel 32

In de strijdkrachten voor de verdediging van Suriname, onderscheidenlijk van de Nederlandse Antillen, zullen zoveel mogelijk personen, die in deze landen woonachtig zijn, worden opgenomen.

Artikel 35, eerste lid

1. Suriname en de Nederlandse Antillen dragen in overeenstemming met hun draagkracht bij in de kosten, verbonden aan de handhaving van de onafhankelijkheid en de verdediging van het Koninkrijk, zomede in de kosten, verbonden aan de verzorging van andere aangelegenheden van het Koninkrijk, voor zover deze strekt ten gunste van Suriname, onderscheidenlijk de Nederlandse Antillen.

Artikel 35, tweede lid, eerste volzin

2. De in het eerste lid bedoelde bijdrage van Suriname, onderscheidenlijk van de Nederlandse Antillen, wordt door de Raad van Ministers voor een begrotingsjaar of enige achtereenvolgende begrotingsjaren vastgesteld.

Artikel 36

Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen verlenen elkander hulp en bijstand.

Artikel 37, eerste lid, eerste volzin

1. Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen zullen zoveel mogelijk overleg plegen omtrent alle aangelegenheden, waarbij belangen der landen of van twee hunner zijn betrokken.

Artikel 38, eerste lid

1. Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen kunnen onderling regelingen treffen.

Artikel 39, eerste lid

1. Het burgerlijk en handelsrecht, de burgerlijke rechtsvordering, het strafrecht, de strafvordering, het auteursrecht, de industriële eigendom, het notarisambt, zomede bepalingen omtrent maten en gewichten worden in Nederland, Suriname en Nederlandse Antillen zoveel mogelijk op overeenkomstige wijze geregeld.

Artikel 40

Vonnissen, door de rechter in Suriname, de Nederlandse Antillen of Nederlands Nieuw-Guinea gewezen, en bevelen, door hem uitgevaardigd, mitsgaders grossen van authentieke akten, aldaar verleden,

gehele Koninkrijk ten uitvoer worden gelegd, met inachtneming van de wettelijke bepalingen van het land, waar de tenuitvoerlegging plaats vindt.

Par. 4. De staatsinrichting van de landen

Artikel 41, eerste lid

1. Nederland, de Nederlandse Antillen en Aruba behartigen zelfstandig hun eigen aangelegenheden.

Artikel 42, eerste lid

1. In het Koninkrijk vindt de Staatsinrichting van Nederland regeling in de Grondwet, die van de Nederlandse Antillen en die van Aruba in de Staatsregelingen van de Nederlandse Antillen en van Aruba.

Artikel 42, tweede lid, eerste en tweede volzin

2. De Staatsregelingen van de Nederlandse Antillen en van Aruba worden vastgesteld bij landsverordening. Elk voorstel tot verandering van de Staatsregeling wijst de voorgestelde verandering uitdrukkelijk aan.

Artikel 44, eerste lid, eerste volzin

1. Een landsverordening tot wijziging van de Staatsregeling voor wat betreft:

- de artikelen, betrekking hebbende op de fundamentele menselijke rechten en vrijheden;
- de bepalingen, betrekking hebbende op de bevoegdheden van de Gouverneur;
- de artikelen, betrekking hebbende op de bevoegdheden van de vertegenwoordigende lichamen van de landen;
- de artikelen, betrekking hebbende op de rechtspraak,

wordt overgelegd aan de Regering van het Koninkrijk.

Artikel 44, tweede lid

2. De bepaling van het eerste lid is mede van toepassing op een landsverordening tot wijziging van de Staatsregeling van de Nederlandse Antillen voor wat betreft de verdeling van de zetels van het vertegenwoordigende lichaam van de Nederlandse Antillen over de verschillende eilandgebieden, alsmede de regeling van de eilandgebieden.

Artikel 45

Wijzigingen in de Grondwet betreffende:

- de artikelen, betrekking hebbende op de fundamentele menselijke rechten en vrijheden;
- de bepalingen, betrekking hebbende op de bevoegdheden van de regering;
- de artikelen, betrekking hebbende op de bevoegdheden van het vertegenwoordigende lichaam;

kunnen in het gehele Koninkrijk ten uitvoer worden gelegd, met inachtneming van de wettelijke bepalingen van het land, waar de tenuitvoerlegging plaats vindt.

Artikel 41, eerste lid

1. Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen behartigen zelfstandig hun eigen aangelegenheden.

Artikel 42, eerste lid

1. In het Koninkrijk vindt de Staatsinrichting van Nederland regeling in de Grondwet, die van Suriname en die van de Nederlandse Antillen in de Landsregelingen van Suriname en van de Nederlandse Antillen, welke als Staatsregeling kunnen worden aangeduid.

Artikel 42, tweede lid, eerste en tweede volzin

2. De Landsregelingen van Suriname en van de Nederlandse Antillen worden vastgesteld bij landsverordening. Elk voorstel tot verandering van de Landsregeling wijst de voorgestelde verandering uitdrukkelijk aan.

Artikel 44, eerste lid, eerste volzin

1. Een landsverordening tot wijziging van de Landsregeling voor wat betreft:

- de artikelen, betrekking hebbende op de fundamentele menselijke rechten en vrijheden;
- de bepalingen, betrekking hebbende op de bevoegdheden van de Gouverneur;
- de artikelen, betrekking hebbende op de bevoegdheden van de vertegenwoordigende lichamen van de landen;
- de artikelen, betrekking hebbende op het rechtswezen in de zin, waarin dit thans door de Landsregelingen wordt verstaan, wordt overgelegd aan de Regering van het Koninkrijk.

Artikel 44, tweede lid

2. De bepaling van het eerste lid is mede van toepassing op een landsverordening tot wijziging van de Landsregeling van de Nederlandse Antillen voor wat betreft de verdeling van de zetels van het vertegenwoordigende lichaam van de Nederlandse Antillen over de verschillende eilandgebieden, alsmede de regeling van de eilandgebieden.

Artikel 45

Wijzigingen in de Grondwet betreffende:

- de artikelen, betrekking hebbende op de fundamentele menselijke rechten en vrijheden;
- de bepalingen, betrekking hebbende op de macht en de bevoegdheden des Konings;
- de artikelen, betrekking hebbende op de bevoegdheden van het vertegenwoordigende lichaam;

d. de artikelen, betrekking hebbende op de rechtspraak, worden – onverminderd het bepaalde in artikel 5 – geacht in de zin van artikel 10 de Nederlandse Antillen en Aruba te raken.

Artikel 47, eerste lid

1. De ministers en de leden van het vertegenwoordigende lichaam in de landen leggen, alvorens hun betrekking te aanvaarden, een eed of belofte van trouw aan de Koning en het Statuut af.

Artikel 47, tweede lid

2. De ministers en de leden van het vertegenwoordigende lichaam in de Nederlandse Antillen en in Aruba leggen de eed of belofte af in handen van de vertegenwoordiger van de Koning.

Artikel 50, eerste lid, eerste volzin

1. Wetgevende en bestuurlijke maatregelen in de Nederlandse Antillen en Aruba, die in strijd zijn met het Statuut, een internationale regeling, een Rijkswet of een algemene maatregel van Rijksbestuur, dan wel met belangen, welke verzorging of waarborging aangelegenheid van het Koninkrijk is, kunnen door de Koning als hoofd van het Koninkrijk bij gemotiveerd besluit worden geschorst en vernietigd.

Artikel 51, eerste lid

1. Wanneer een orgaan in de Nederlandse Antillen of Aruba niet of niet voldoende voorziet in hetgeen het ingevolge het Statuut, een internationale regeling, een Rijkswet of een algemene maatregel van Rijksbestuur moet verrichten, kan, onder aanwijzing van de rechtsgronden en de beweegredenen, waarop hij berust, een algemene maatregel van Rijksbestuur bepalen op welke wijze hierin wordt voorzien.

Artikel 52

De landsverordening kan aan de Koning als hoofd van het Koninkrijk en aan de Gouverneur als orgaan van het Koninkrijk met goedkeuring van de Koning bevoegdheden met betrekking tot landsaangelegenheden toekennen.

Artikel 53, eerste volzin

Indien de Nederlandse Antillen of Aruba de wens daartoe te kennen geven, wordt het onafhankelijke toezicht op de besteding der geldmiddelen overeenkomstig de begroting van de Nederlandse Antillen en de eilandgebieden, dan wel van Aruba, door de Algemene Rekenkamer uitgeoefend.

d. de artikelen, betrekking hebbende op de justitie in de zin, waarin dit thans in de Grondwet wordt verstaan, worden – onverminderd het bepaalde in artikel 5 – geacht in de zin van artikel 10 Suriname en de Nederlandse Antillen te raken.

Artikel 47, eerste lid

1. De Ministers en de leden van het vertegenwoordigende lichaam in de landen leggen, alvorens hun betrekking te aanvaarden, een eed van trouw aan de Koning en het Statuut af.

Artikel 47, tweede lid

2. De Ministers en de leden van het vertegenwoordigende lichaam in Suriname en in de Nederlandse Antillen leggen de eed af in handen van de vertegenwoordiger des Konings.

Artikel 50, eerste lid, eerste volzin

1. Wetgevende en bestuurlijke maatregelen in Suriname en de Nederlandse Antillen, die in strijd zijn met het Statuut, een internationale regeling, een Rijkswet of een algemene maatregel van Rijksbestuur, dan wel met belangen, welke verzorging of waarborging aangelegenheid van het Koninkrijk is, kunnen door de Koning als hoofd van het Koninkrijk bij gemotiveerd besluit worden geschorst en vernietigd.

Artikel 51, eerste lid

1. Wanneer een orgaan in Suriname of de Nederlandse Antillen niet of niet voldoende voorziet in hetgeen het ingevolge het Statuut, een internationale regeling, een Rijkswet of een algemene maatregel van Rijksbestuur moet verrichten, kan, onder aanwijzing van de rechtsgronden en de beweegredenen, waarop hij berust, een algemene maatregel van Rijksbestuur bepalen op welke wijze hierin wordt voorzien.

Artikel 52

De landsverordening kan aan de Koning als hoofd van het Koninkrijk en aan de Gouverneur als orgaan van het Koninkrijk met goedkeuring des Konings bevoegdheden met betrekking tot landsaangelegenheden toekennen.

Artikel 53, eerste volzin

Indien Suriname of de Nederlandse Antillen de wens daartoe te kennen geven, wordt het onafhankelijke toezicht op de besteding der geldmiddelen overeenkomstig de begroting van Suriname, dan wel van de Nederlandse Antillen en de eilandgebieden, door de Algemene Rekenkamer uitgeoefend.

Par. 5. Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 54, eerste en tweede lid

Vervalt.

Artikel 55, tweede lid, eerste volzin

2. Een voorstel tot wijziging, door de Staten-Generaal aangenomen, wordt door de Koning niet goedgekeurd alvorens het door de Nederlandse Antillen en Aruba is aanvaard.

Artikel 56, tweede lid

Vervalt.

Artikel 57

Wetten en algemene maatregelen van bestuur, die in de Nederlandse Antillen gelden, verkrijgen de staat van Rijkswet, onderscheidenlijk van algemene maatregel van Rijksbestuur, met dien verstande, dat zij, voor zover zij ingevolge het Statuut bij landsverordening kunnen worden gewijzigd, de staat verkrijgen van landsverordening.

Artikel 58

Vervalt.

Artikel 59, eerste, tweede, derde en vierde lid

Vervalt.

Artikel 54, eerste en tweede lid

1. Als aangelegenheid van het Koninkrijk wordt mede beschouwd: het stellen van voorwaarden voor deelneming aan, alsmede het verlenen en aanvragen van rechten voor geregeld luchtvervoer, voor zover dat niet is binnenlands luchtvervoer door binnen het Koninkrijk gevestigde ondernemingen.

2. Na afloop van een termijn van tien jaren kan, behoudens in geval van verlening in onderling overleg, de Regering van Suriname, onderscheidenlijk die van de Nederlandse Antillen, onder aanwijzing van de gronden, waarop zij van bestending deze bepaling benadeling van haar land verwacht, verklaren, dat zij deze bepaling wil doen vervallen. In dat geval treedt dit artikel buiten werking 2 jaren na aflegging van de verklaring.

Artikel 55, tweede lid, eerste volzin

2. Een voorstel tot wijziging, door de Staten-Generaal aangenomen, wordt door de Koning niet goedgekeurd alvorens het door Suriname en de Nederlandse Antillen is aanvaard.

Artikel 56, tweede lid

2. De algemene vertegenwoordigers van Suriname en de Nederlandse Antillen in Nederland zijn vanaf de inwerkingtreding van het Statuut de Gevolmachtigde Ministers.

Artikel 57

Wetten en algemene maatregelen van bestuur, die in Suriname of de Nederlandse Antillen gelden, verkrijgen de staat van Rijkswet, onderscheidenlijk van algemene maatregel van Rijksbestuur, met dien verstande, dat zij, voor zover zij ingevolge het Statuut bij landsverordening kunnen worden gewijzigd, de staat verkrijgen van landsverordening.

Artikel 58

Bij de inwerkingtreding van dit Statuut vervallen de eerste en derde titel van de Interimregelingen voor Suriname en de Nederlandse Antillen.

Artikel 59, eerste, tweede, derde en vierde lid

1. De artikelen 155(2), 156 t/m 160 worden uit de Landsregeling van Suriname gelicht en verkrijgen de staat van Rijkswet. Zij kunnen worden aangehaald als «Defensiewet voor Suriname».

2. De artikelen 164 (2), 165 t/m 169 worden uit de Landsregeling van de Nederlandse Antillen gelicht en verkrijgen de staat van Rijkswet. Zij kunnen worden aangehaald als «Defensiewet voor de Nederlandse Antillen».

3. De artikelen der eerste en derde afdeling van het tweede hoofdstuk van de Landsregelingen van Suriname en de Nederlandse Antillen, alsmede de artikelen 38 en 45, worden uit de Landsregelingen gelicht en verkrijgen de staat van Rijkswet. Zij kunnen worden aangehaald als «Reglement voor de Gouverneur van Suriname», onderscheidenlijk als «Reglement voor de Gouverneur van de Nederlandse Antillen».

4. De Landsregelingen, de defensiewetten en de reglementen voor de Gouverneur van Suriname en van de Nederlandse Antillen worden binnen drie maanden na de inwerkingtreding van het Statuut bij algemene maatregel van Rijksbestuur in overeenstemming gebracht met de nieuwe rechtsorde. De Landsregelingen krijgen alsdan de staat van landsverordening.

Hierbij wordt de tekst van de artikelen 141 en 142 van de Landsregeling van de Nederlandse Antillen in overeenstemming gebracht met die van de artikelen 132 en 133 van de Landsregeling van Suriname, terwijl tussen het eerste en tweede lid van artikel 133 van de Landsregeling van Suriname en artikel 142 van de Landsregeling van de Nederlandse Antillen wordt ingevoegd een nieuw lid, luidende:

De procureur-generaal waakt voor de richtige uitoefening van de taak der politie. Hij is bevoegd te dien aanzien de voorstellen te doen, die hem dienstig voorkomen.

Artikel 60

Vervalt.

Artikel 62, eerste lid

1. Ten aanzien van Aruba eindigt de rechtsorde, neergelegd in het Statuut, met ingang van 1 januari 1996.

Artikel 62, tweede lid

2. Met ingang van de in het eerste lid genoemde datum geldt het Statuut voor Nederland en de Nederlandse Antillen, met inachtneming van de wijzigingen, die uit het eerste lid voortvloeien.

Artikel 60

Waar in dit Statuut gesproken wordt van Nederlandschap, is daaronder begrepen Nederlands onderdaanschap.

Artikel 62, eerste lid

1. Ten aanzien van Suriname is de rechtsorde, neergelegd in het Statuut, beëindigd met ingang van 25 november 1975.

Artikel 62, tweede lid

2. Met ingang van de in het eerste lid genoemde datum geldt het Statuut voor Nederland en de Nederlandse Antillen, met inachtneming van de wijzigingen, die uit het eerste lid voortvloeien.